ԵՐԵՍՈՒՆ ԵՒ ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3451 — ՇԱԲԱԹ 6 ԱՊՐԻԼ 1883 — Ն. Տ. 18 ԱՊՐԻԼ

ԳԱՅՄԱՆ

Տարեկան գին կ. Պոլսոյ համար 10 Մէճիտ
» » Գաւառաց » 12 »
Վեցամսեայ » Կ. Պոլսոյ » 5 1/2 »
» » Գաւառաց » 6 1/2 »
Օտար Թղթատարով ղրկուած 2 1/2 լիրա
Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղրշ։ երկու անգամի համար 2 ղրշ է. աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կը լինի։

ԱԱՐՈՒ

ԼՐԱԳԻՐ

30 ՓԱՐԱԶ — ՀԱՆԱՊՕՐԵԱ ԶՕՐԵԱՑ — 30 ՓԱՐԱԶ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԳԱՅՄԱՆ

Դուրս գնացած լրագրոյ համար ծախքը խմբագրութիւնն վրայ է։

Լրագրոյս վերարտադրեալ դասակարգը որ է գրութիւն խմբագիր—Տնօրէնին պիտի ուղղուի Կ. Պոլիս Բիզա փաչա խօդուչը, Շարգ Զարչըսը թիւ 33 Մասիսի գրասենեակը։

Ձանրու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

Զտպուած նամակ, յօդուած, եւայլն եւ չեն տրուիր։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Խառն. — Հեռագրական. — Ազգային լուրեր. — Արտասովոր նիստ Ազգ. ժողովոյ (վերջ). — Ռուս կառավարութիւնն եւ Կաթողիկոսական խնդիր. — Եգիպտոս. — Թղթակցութիւն (Ռոտոսթոյ). — Խնդիր Ալվանեան առաքելութեան. — Առեւտրական. — Թերթօն Մասիսի։

Կ. ՊՈԼԻՍ 6 ԱՊՐԻԼ

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պուլղարիոյ Ալէքսանդր իշխանն այսօր կայսերական իշղէտին շոգենաւով մայրաքաղաքս պիտի հասնի և ուղղակի Կէօք—Սուլի կայսերական քէօշկը պիտի իջնէ։ Դեսպանատանց առաջին թարգմաններն յիշեալ քէօշկն երթալով յանուն դեսպանաց պիտի շնորհաւորեն իշխանին գալուստը։ Յետոյ իշխանը կայսերական պալատն երթալով Վեհ. Սուլթանին պիտի ներկայանայ։ Կայսերական պալատէն Բ. Դուռը պիտի երթայ, ուր բոլոր նախարարք իրենց համազգեստներն հագած՝ պիտի ընդունին զայն Բ. Դրան ընդունելութեան մեծ դահլիճին մէջ։ Այս կերպով իշխանն Օսմ. նախարարաց այցելութիւն տուած համարուելով յետոյ նախարարք իշխանին փոխադարձ այցելութիւն տալու համար Կէօք—Սուլի պիտի երթան։

Իրիկունը կայսերական պալատան մէջի պատիւ Պուլղարիոյ իշխանին պաշտօնական մեծ կոչունք մը պիտի տրուի, որուն ներկայ պիտի գտնուին նաեւ նախարարք։

— —

Հաստատուած է այն լուր թէ կայսերական իշղէտին շոգենաւը Պուլղարական դրօշը պիտի պարզէ իւր մեծ կայմին վրայ։ Պուլղարական դրօշը կարմիր է՝ կանաչ եզերքով և ազգային խորհրդանիշը (Առիւծ) դրօշակին վրայ կերեւի։ Առաջին անգամ է որ Պուլղարիոյ դրօշը պիտի ծածանի Օսմ. ջրոց մէջ։

Բարնիս էֆէնտիի մահուանէն ի վեր արտաքին գործոց նախարարութեան Ա. Իրաւագէտ խորհրդականի պաշտօնը թափուր մնացած էր և բոլոր գործերը Բ. խորհրդական կէօչէր էֆէնտիի վրայ մնացած էին։ Արտաքին գործոց նախարարութիւնը քանի մ'օր առաջ տեղեկագիր մ'ուղղեց կայսերական պալատը խնդրելով որ կէօչէր էֆէնտի Ա. Իրաւագէտ խորհրդական, և եղբայրը կէօչէր էֆէնտի Բ. խորհրդական անուանին. միանգամայն կ'առաջարկէր որ Գ. խորհրդականութիւն մը հաստատուի, որուն ընտրելի կը նշանակէր Գաբրիել էֆ. Նորատունկեան։ Վեհ. Սուլթանն ընդունեց այս տեղեկագիրն, և վերոյիշեալ երեք անձինք հաստատուեցան այդ պաշտօնին մէջ։

Կայսերական կառավարութիւնը՝ Թուրքոյ—Սերպիական երկաթուղեաց միացման վերաբերեալ կայսերական հրամանագիրը ժամ մ'առաջ գործադրելու փափաքելով, այժմէն սկսած է պէտք եղած մանրէնութիւններն ընել։ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնն այժմ նախնական քննութիւններով կը պարապի։

Ֆար տիւ Պոսֆոր կը կարծէ գիտնալ թէ Միւշիր Իզզէթ փաշա, որ այժմ առժամապէս կուսակալի պաշտօն կը վարէ ի Եմանէա, վերջնապէս կուսակալ պիտի անուանի փոխանակ Մուսթաֆա Ասըմ փաշայի, որ Թուրքոյ—Գարատաղի սահմանագլխոյ կնճռոտ խնդիրը կարգադրելու համար Շքոտրա դնացած է։

Կայսերական կառավարութիւնը ժամանակէ մ'ի վեր Արշիպելագոսի կղզեաց բերդերն և այլ պաշտպանողական ամրութիւնները նորոգելու համար թնդանօթներով զինելու ձեռնարկած է։

Քիոս կղզւոյն բերդերուն համար պէտք եղած թնդանօթներն անցեալ շաբթու ղրկուեցան։

Միրտիթոց գլուխ Բրէնք Պիպ Տոտա փաշա երէկ առաւօտ Անգլիական դեսպանատունն երթալով այցելութիւն տուաւ Լորտ Տըֆըրինի տեղակալ Պ. Ուինտհէմի։

Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտոֆ շաբաթ օրը Ֆէնէր երթալով այցելութիւն տուաւ Յունաց Ս. Պատրիարքին։

Վաղը մարտի ամսականը պիտի տրուի դատական գործոց նախարարութեան պաշտօնատարաց։

Տիկին և Պ. Նիբոլսոն՝ Լորտ Տըֆըրինի փոքր տղայոց հետ այսօր ռուսական շոգենաւով մայրաքաղաքս կ'սպասուին։

Անցեալ շաբթու ծանուցինք թէ Ռուսիոյ ընդհանուր հիւպատոսը՝ Շիրկայի մէջ Ռուսական եկեղեցի մը չունենալու համար քիչ մը հոգ խնդրած էր Արեւելեան Ռումելիի կուսակալ Ալէքսի փաշայէն, բայց այս վերջինը պատասխանած էր թէ այս խնդրոյ վրայ դեռ հրահանգ ըստացած չէր Բ. Դռնէն։ Սթամպուլ լրագրին իւր երէկեան թուով կը ծանուցանէ թէ Ալէքսի փաշայի արտօնութիւն տրուեր է խնդրուած հողը տալու, և թէ եկեղեցւոյն շինութեան աշխատութիւններն արդէն սկսած են։

Աւստրիոյ կառավարութիւնը՝ Բումելիի Օսմանեան երկաթուղիներն Եւրոպական երկաթուղեաց հետ միացնելու նպատակաւ շինուելիք նոր գծերուն վրայ հսկելու գործն հռչակաւոր Պ. Բրէսել երկրաչափին յանձնեց։

Քանի մ'օրէ ի վեր զրոյց եղած էր թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը Խոտիվին հետ պայմանագիր մը կնքած էր, որուն համեմատ Անգլիական զօրքերն 3 տարի եւս Եգիպտոս պիտի մնային։ Վագըթի, որ երէկ խիստ լեզուով պարսաւած էր Եգիպտոսի մէջ Անգլիոյ բռնած ընթացքն, ընդհակառակն այսօր իւր մասնաւոր տեղեկութեանց յենլով կ'ըսէ թէ այդպիսի պայմանագիր մը դոյութիւն չունի։

Լորտ Տրֆըրին 15–20 օրէն մայրաքաղաքս կ'սպասուի։

Բերլայի Թրօքատէրոյ թատրոնին երաժիշտներէն Պ. Յոսէֆի անուն անձն, որ այրի և միանդամայն երկու զաւակաց հայր էր, Նախընթաց գիշեր իւր զաւակներէն մին կորոյս։ Հայրն իւր երկու զաւակները պատուկցնելէ յետոյ, կանգիզը սեղանին վրայ վառ թողելով թատրոն գնացած էր. առաւօտեան դէմ տուն դառնալով, իւր զաւակներէն մին, ութ տարու, անկողնին մէջ անշնչացեալ դտաւ, և միւսն, ինն տարու, մահամերձ վիճակի մէջ։ Կ'երևի թէ տղայք կանգիզին պատրոյգը խառնելով չափէն աւելի բացած էին, և քարիւղին ծուխը սենեակը լցուելով խեղդամահ ըրած էր տղան։ Ողջ մնացող տղուն վիճակը ծանր է։

Գարատաղի կառավարութիւնը, ռազմագիտական ուղիներ չունենալու համար 4 միլիոն ֆիորինի փոխառութիւն մ'ըրաւ Ռուսիայէն, կամ աւելի ճիշդ կը լինի ըսել, Ռուսիա նոյնչափ գումար մը պարգեւեց Գարատաղի։

Եանեայ գտնուող Զերքէզ հեծելազօրաց հրաման եղած էր, որպէս զի Մանասթիրը և Շքոտրա երթան, ուր Ալպանիացւոց միաբերը մեծապէս յուզուած էին Գարատաղցւոց ի գործ դրած սպանութեանց պատճառաւ։ Սպարապետութիւնն այս հրամանն ետ առաւ՝ Եանեայի իսլամաց կողմէ եկած հեռագրի մը վրայ, որ յիշեալ հեծելազօրայ իրենց քաղաքին մէջ մնալը կը խնդրէր։ Հեռաւոր ուրիշ կողմէ զօրք պիտի ղրկուի յիշեալ տեղերը։

Սթամպուլ կ'ըսէ թէ Վրպիձա հարիւրապետին սպանուելէն առաջ և յետոյ պատահած կռիւներուն պատճառը Գարատաղցիք եղած են։ Եմէ Զեթինէէի իշխանութիւնը՝ Բասթրաթի կոչուած Ալպանական ցեղին դէմ վերջին օրերս եղած յարձակման ուղղակի դրդիչները չէին, գոնէ յառաջագոյն տեղեկութիւն ունէին և թողուցին որ Գարատաղցիք ի գործ դնեն իրենց մտադրած յարձակումը։ Շքոտրայի լճին ափանց վրայ և Քամէնիցա ծոցին մէջ բնակեալ Ալպանիացի ցեղին և Գարատաղցւոց միջեւ երկար ժամանակէ ի վեր հակակրութիւն կայ՝ սա պատճառաւ թէ Գարատաղցիք Ալպանական ջուրերուն մէջ ձուկ որսալու իրաւունքն իւրացնելի կ'ուզեն։ Վրպիձա հարիւրապետին կանխաւ իմաց տրուած էր թէ իւր կեանքը վտանգի մէջ էր, բայց նա ականջ չէր դրած։ Գարատաղցիք Օսմ. հողին վրայ քանի մը գերբեր և մանաւանդ Օմէր Պողոյ կոչուած ամուր դիրքը գրաւեր են։ Շքոտրայի կուսակալը՝ Գարատաղցի զօրաց սոյն յառաջխաղացութեան դէմ բողոքելով պահանջեր է որ ետ քաշուին։ Բայց Զեթինէէի կառավարութիւնը դեռ որ և է պատասխան մը չէ տուեր Շքոտրայի կուսակալին։

Երէկ Բիւսթէնճէէն 15ի չափ գաղթական ընտանիք եկան մայրաքաղաքս։

Միջերկրականի ռուսական նաւախմբին երկու մարտանաւք՝ Պուլղարիոյ իշխանը գիմաւորելու համար Զմիւռնիայէն Տնեդոս գընացեր են։ Իշխանը Տնեդոս կզգիէն ռուսական Աֆրիքա անուն մարտանաւը նստելով Պիրէոս պիտի երթայ։

Իսթէրն էքսբրէս կ'ըսէ թէ երկուշաբթի օրը Բ. Դուռը գումարեալ դեսպանախորհրդին մէջ, արտաքին գործոց նախարար Արիֆի փաշա դարձեալ Բրէնք Պիպ Տոտա փաշան առաջարկեր է իբրև ընտրելի Լիբանանու կառավարչութեան։ Աւստրիա, Ֆրանսա, Գերմանիա և Իտալիա բնաւ առարկութիւն մը չեն ըրեր։ Սակայն Անգլիա և Ռուսիա հակառակեր են և դեսպանք կէս ժամ նիստ ընելէ յետոյ բաժնուեր են առանց որ և է որոշման։

Կը կարծուի թէ դեսպանք վաղը նորէն պիտի գումարուին։

Վագըթ ղրոյց մը կը յիշէ իբր թէ Գարատաղի սահմանագլխի իրընդիրը վերջնապէս լուծելու համար ի մօտոյ դեսպանախորհուրդ մը պիտի գումարի մայրաքաղաքիս մէջ. բայց ինք ալ չհաւատար այս զրոյցին։

Հրէից խախամպաշան իւր ազգին համար ներքին կանոնագրութիւն մը հաստատելու մտադիր է և այս նպատակաւ վերջին օրերս խախամներէ և երեւելիներէ բաղկացեալ ժողով մը գումարեր է, որ այժմ յիշեալ կանոնագրութեան ծրագիրը քննելու կ'զբաղի։ Հրեայներէն սմանք այսպիսի կանոնագրի հաստատութեան դէմ լինելով, խախամպաշտը դժուարութեանց կը հանդիպի։

Վագըթ կ'ըսէ թէ Բուլմէլիի Օսմ. երկաթուղեաց միացման խնդրոյն վերաբերեալ կայսերական հրամանագրին եղնելէն ի վեր, նոր չինուելիք գծերուն անցած տեղերուն գիներն այժմէն բարձրանալ սկսեր են։ Զարթաճալի կողմն ալ հող առնլու փափաքողներ ելեր են և այս պատճառաւ հողին գինը մէկ շաբթուան մէջ 0/0ին 20 վրայ դըրեր է։

Ֆար տիւ Պոսֆոր լրագիրն հետեւեալ մանաւանդ հեռագիրն հրատարակած է.

Մանչէսթր 17 ապրիլ.

Կաւկասոյ երկաթուղիով Պարսկաստան ղրկուելիք օտար վաճառքները՝ Թրանզիթի տուրքէ ազատ պիտի լինին։

Առեւտրական դաշնագրաց նորոգման խնդրոյն նկատմամբ դեռ բան մը չէ եղած։ Բ. Դուռը չընդունիր Ռուսիոյ առաջարկներն և Ռուսիա ալ զիջողութիւն ընելու բնաւ տրամադիր չեւերիր։ Գալով իտալիոյ հետ սկսեալ բանակցութեանց, Իտալական դեսպանն իւր կառավարութենէն հրահանգի կ'ըսպասէ։

Բերլայի լրագիրը ամանք կ'ըսեն թէ Ֆրանսական կառավարութիւնն ալ վերջապէս հաւանութիւն տուեր է Բաթանթի օրինաց գործադրման։

Պաշտօնական ազդ մը կը ծանուցանէ թէ նախարարաց խորհրդոյ որոշմամբ յիշեալ ազգին հրատարակումէն երեք ամիս յետոյ՝ տասնորդական դրութեամբ պատրաստեալ նոր չափերն ու կշիռներն անպատճառ պիտի գործածուին Թուրքիոյ ամէն մասանց մէջ։ Այս եռամսեայ պայմանաժամուն լրանալէն յետոյ վաճառողաց ձեռքը գտնուած հին չափերն ու կշիռները պիտի գրաւուին։

Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը թուրքերէն լրագրաց մէջ հրատարակեալ պաշտօնական ազդով մը կը ծանուցանէ թէ Զմիւռնիայէն մինչև Դարատաղ և կէօղ-թեպէ թրանվայի գիծ մը շինելու և բանեցուցնելու համար 45 տարուան արտօնութիւն տրուած է ընկերութեան մը, որոյ անդամոց մէջ են նաև Հարենց եղբարք։

Գահիրէէն կը հեռագրեն առ Սթանտարտ թէ Պէյքր փաշա պընդեր է Եգիպտական կառավարութեան մօտ, որպէս զի քարիթիւլասիոն կոչուած դաշնագրաց բարեփոխումը պահանջէ։ Այս դաշնագիրք՝ ըստ Պէյքր փաշայի կարծեաց՝ մեծ ազատութիւն մը կուտան եղեր օտարազգեաց, և Եգիպտական օսմանիկանութիւնն այս պատճառաւ շատ անդամ չկրնար եղեր ձերբակալել այն օտարազգիներ, որք մերթ ընդ մերթ պատահած ոճիրներու մէջ մնան ունին։

Լարիսա հրատարակեալ Անէքսարթիխիա լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Լարիսայի թաղապետութեան թուրք նախագահն թշնամական գործի մը պատճառաւ երեք ամիս բանտարկութեան դատապարտուեր է։ Այս իրողութիւնն այնպիսի գէշ տպաւորութիւն մ'ըներ է քաղաքին խլամ բնակչաց վրայ, որ շատերն որոշեր են իրենց տունը տեղը թողով գաղթել։

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

Փարիզ 17 ապրիլ.

Կառավարութիւնը Թոնքին ղրկուելիք զօրաց համար 5 միլիոն ֆրանքի վարկ մը պիտի խնդրէ երեսփոխանական ժողովէն։

Կոնստանդին մեծ դուքսն Աթէնքէն այսօր հոս հասաւ։

Լոնտրայէն կը հեռագրեն առ Թան. «Քուինսլանտի կառավարչին կողմէ Նոր—Կինէայի ամապարանօք գրաւման պատճառը՝ Աւստրալիոյ նկատմամբ Գերմանիոյ մնացած դիտումներուն ներշնչած անվստահութիւնն եղած է։»

Լոնտրա 17 ապրիլ.

Լրագիրք ամանք՝ յառաջագոյն տարուած տեղեկութեանց հակառակ՝ կը հաւատան թէ Պուքրէշի Անգլիական դեսպան Պ. Հուայթ Գահիրէի Անգլիական ընդհանուր հիւպատոս պիտի անուանի փոխանակ Պ. Է. Մալէթի։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՐԱՒԷՐ ԱՌ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓԵԽԱՆՍ

Ազգ. ժողովոյ ժԹ. նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Ուրբաթ, 8 ապրիլ ի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցի Ղալաթիոյ։

Ամառանը պիտի բացուի ժամ 7 1/2ին։

Հրաւիրեալ են Ազգ. Երեսփոխանք իրենց ազգասիրական պարտականութիւնը կատարելու փութալ։ Մնամ ազօթարար

ՊԱՏՐԻԱՐՔ Կ. ՊՕԼՍՈՅ

5 Ապրիլ 1883

ՕՐԱԿԱՐԳ

Ա. Խնդիր կաթողիկոսական (չարունակութիւն վիճաբանութեան).

Բ. Տեղեկագիր քննիչ ճանձնախումբի ի մասին Իսկէքճեան Հ. Էֆ.ի Երեսփոխանական խնդրոյն.

Գ. Փակումն Ազգային ժողովոյ 82 ի նստաշրջանի։

Կարնոյ Առաջնորդ Գեր. Մաղաքիա Ծ. Վ. Օրմանեան երէկ եւրեկոյ մայրաքաղաքս հասաւ Տրապիզոնի շոգենաւով։

Սամսունոյ ճանձնաժողովոյ կողմէ քաղաքական ժողովոյ ուղղեալ պաշտօնագիր մը կը ծանուցանէ թէ ճանձնաժողովը Շատախու արկածելոց ի նպաստ 50 ոսկի ղրկելէ յետոյ, իւր վանայ գործակալէն տեղեկացած է թէ վանայ կուսակալն ալ վիրաբոյժ մ'և 36 ոսկւոյ նպաստ մը ղրկած է, և թէ վանայ ազգայինք 100 ոսկի հանգանակած են։ Յայտնի է թէ ներքին գործոց նախարարութեան կողմէ ալ 50 ոսկի ղրկուած էր, և ճանձնաժողովն իւր վանայ գործակալին հրահանգ տուած է որ եթէ պէտք կայ, 50 ոսկի եւս ղրկէ ի Շատախ։

Ճանձնաժողովոյ այս նամակն ուրբաթ օրն եկած է ի Պարիզ, այսինքն այն օր յորում Ազգային ժողովը, քաղաքական ժողովէն դոհացուցիչ բացատրութիւն մը չստանալով, գործն իւր ձեռքը կ'առնուր և կ'որոշէր որ 200 ոսկի եւս ղրկուի։ Բայց քանի որ արդէն իբր 300 ոսկւոյ նպաստ մը ղրկուած է ի Շատախ կամ ղրկուելու վրայ է, առանց նոր քննութեան մը 200 ոսկի եւս ղրկելու պէտք չմնար կարծենք։

Ուսումնական խորհրդոյ ԺԶ. նիստը տեղի ունեցաւ երէկ Ղալաթիոյ Մատենադարանին մէջ։

Խորհուրդը Բազարու Մեծ Նոր գիւղի, Շապին Գարահիսարի, Թոփ դաղիի, Իսկիւտար Իճատիէի, Մարաշի և Նիկոմիդիոյ Ազգային վարժարանաց և Կեսարիոյ Ուսումնասիրաց ընկերութեան գործերովն զբաղեցաւ։ Նաալը Գափուի Ազգային վարժարանաց Հոգաբարձութեան ընտրութիւնն և Ֆերի գիւղի մէջ հաստատեալ Ուսումնասիրաց ընկերութեան կանոնագիրը վաւերացոյց։

Եւդոկիոյ Գալ. Ժողովոյ կողմէ Ուսումնական խորհրդոյ հարցարանին ի պատասխանի յղուած ընդարձակ տեղեկագիրը նկատողութեան առնուելով խիստ գոհացուցիչ գտնուեցաւ։

Ամառանն, որ ժամ 8ին բացուած էր, 11ին գոցուեցաւ։

Մուշէն Յազգային Պատրիարքարան հաղորդուած վաւերական տեղեկութեանց նայելով, տեղւոյն լուծեալ Քաղաքական Ժողովն ազգային անտուկէն բաւական մեծ ծախքեր ընելով, և վատնուած դրամոց մէկ մասը Ժողովականաց անձնական շահուն ծառայեցնելով, անտուկը պարտուց ներքեւ մնացած է, և Առաջնորդարանի շէնքին դընէն 8,000 ղրուշի գումար մը դեռ չվճարուած լինելով, անհնար կը լինի հաստատել այս գումար, և շէնքին տէրն այժմ կամ 17,000 ղրուշ, կամ շէնքին յանձնումը կը պահանջէ։

Այս այն քաղաքական ժողովն է, որոյ ժամանակաւ լուծումը պահանջած էր Կարնոյ Առաջնորդ Գեր. Օրմանեան Ծ. վարդապետ, երբ քննչութեան պաշտօնով ի Մուշ կը գտնուէր, բայց տեղւոյն Առաջնորդ Ալէքսիճեան Գեր. Գրիգորիս եպիսկոպոս բողոքած էր, և Գեր. Օրմանեանի միջամտութիւնը չէր ընդունած։

Դարձեալ նոյն տեղեկութեանց նայելով, Հայ Բէյիք կը կեղեքեն Մշոյ շրջակայ գիւղօրէից Հայ ժողովուրդն։ Եթէ ժամանակին ըստ Սահմանադրութեան Թաղ. խորհուրդներ կազմուէին այս գիւղերէից մէջ, Հայ Բէյիներն այսչափ չարիք գործելու դիւրութիւն չէին գտներ հարկաւ։

Տրապիզոնի Առաջնորդ Գեր. Մատթէոս եպիսկոպոս Նաղարեան գրած էր Ս. Պատրիարք Հօր, թէ տեղական գործերն իրեն թոյլ չեն տար Զատկէն առաջ Բաբերդ երթալու ծանուցեալ քննութեան կատարման համար։ Ս. Պատրիարք Հայրն ի պատասխանի գրեց թէ Բաբերդի մէջ ազգային գործերը տագնապալից վիճակ մը ստացած լինելով, հարկ է որ անմիջապէս Տրապիզոնէն ճանրայ ելնէ իրեն յանձնուած պաշտօնին վաղ ընդ փոյթ կատարման համար։

Ներքին գործոց նախարարութեան կողմէ Յազգ. Պատրիարքարան ղրկուած ծանուցագիր մը կը յայտնէ թէ Սեբաստիոյ կուսակալութեան կողմէ տրուած տեղեկութեան նայելով, Շապին Գարահիսարի Հայոց վարժարանաց մէջ վընասակար խօսքեր պարունակող քարոզներ և նոր երգարան մը կը գործածուին, և կը խնդրէ որ Պատրիարքարանն հարկ եղած քննութիւնը կատարելով, բառնալ տայ զանոնք։ Ս. Պատրիարք Հայրը դրեց տեղւոյն Առաջնորդին, որ այս մասին քննութիւն մը կատարելով, արդիւնքն անմիջապէս տեղեկագրէ։

ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ԴԱՏԱՐԱՆ

ՏՈՎԱՍ ՀՍԻՍՈՒՆՏՅԱՆ

(Շարունակություն)

—o—

Ամբաստանյալ Գրիգոր Գրիգորի Գրիգորյանը, Գրիգորի Գրիգորի Գրիգորյանը, Գրիգորի Գրիգորի Գրիգորյանը, Գրիգորի

«Կարծիք կրնան տարբերիլ սոյն նպատակին հասնելու եղանակին նկատմամբ։ Ծայրայեղ միջոցներ՝ միմեանց կատարելապէս հակառակ՝ իրենց պաշտպաններն ունին, սկսեալ ապերսարկու խմբէն (1) մինչեւ Վ. Պլընդ (2)։ բայց չկայ յանդգնութիւն մը, և որքան ծանօթ է մեզ, անգլիական անհատ մը որ չատագովել փորձէ այնպիսի ընթացք մը, որոյ արդիւնքը տարբեր ըլլայ յիշեալ կրկին սկզբանց գործադրութենէն։

«Բրիտանական կառավարութեան անձնական գործողութիւն, և Անգլիացիք, Պահպանողական ըլլան թէ Ազատական կամ Արմատական կը-նան պարծանօք ըսել, թէ սոյն միակ շարժառիթն ունեցած է միայն։ և ասի ահագին յառաջադիմութեան մը նշան է, այն անձնասիրական քաղաքականութեան վրայ՝ որ դեռ մօտ տարիներս այնչափ բարձր ի գլուխ կը պաշտանուէր։

«Կարծիք կրնան տարբերիլ սա կէտին վրայ թէ արդեօք միջամտելու բարեպատեհ ժամանակն ընտրած ենք թէ ոչ, բայց ոչ ոք կարող է պնդել թէ անիրաւաբար աճապարեցինք։ Մեր հրաւէրներն առ Թուրքիա, Ֆրանսա, Իտալիա և առ համայն Եւրոպա մեզ ազակցելու համար, կրնան յառի քաղաքականութիւն նկատուիլ, բայց երբեք ընչաքաղցութեան տեսակէտով չեն կրնար մեղանչանք համարուիլ։ Արապին և իր մեղակցաց նկատմամբ վարմունքնիս կրնայ թերի եղած ըլլալ, բայց անշուշտ անդութ չէր։ Քոնթրոլին ընչումը թոյլատրելով, անձնասիրական նկատմամբ յառի առեւտուր մ'ըրինք, զեգիպտոս գոհացուցնելով, Ֆրանսայի անհաճոյ լինելու վտանգաւ։ Եվմտական խորհրդարանի անուանման ինդրոյն մէջ մեր շաւղէն չեղեցանք, անօգուտ ընելով զայն, սա՛ յուսոյ են թադրութեամբ միայն որ բարեկամութիւնն պիտի չահինք այն եգիպտոսի, զոր ի հնումն Մարգարէք «Եղէգն չախչախեալ» կոչած են։

«Ժամանակը պիտի ապացուցանէ թէ արդեօք յոյժ սակա՞ւ ցոյց արինք «օձին խորամանկութենէն»։ բայց անտարակոյս ոչ մէկ միահեծան այշարհակալ այսչափ նուազ ընդդիմադիր երկրի մը մէջ երբէք այսքան «աղաւնոյ միամտութեան» փորձ տուած չէ։

«Գիտենք թէ ոմանք այս ամենուն մէջ «Նենգաւոր Ալբիոնի» երկճիւղ ուղը կը նշմարեն։ Չենք անգիտանար Տիքզնսի անմահ վիպասանութեան Դատաւորին պատմութիւնը, որ ծածուկ ակնարկութիւններ կը նշմարէր «ոսկեմբուկի ջրով կողեխորով» (տոնիէդ ալա սա-դոմդ) բաղադրաց մէջ։

«Ոչ, Անգլիական բանակին յանգիպումն անսահման կերպիւ մեզի կը խնդրեն։

«Ոչ Անգլիացոց անմիջապէս եգիպտոսէն երթալը կը փափաքի։ Նոյն քննադատք մեր ազգային ճարտարմտութեան մեծարանք մ'ընել կը կարծեն։ Կը լատագոնի և Լորտ Կրանվիլի մաքիաւելական աշխարհավարութիւն մը վերագրելով։

«Այն զարմանալի անպայմանութիւն որ վերջին դարուն մէջ ո՛ր և է մաքիաւելական աշխարհավարութեան արգասիքն եղաւ, չէ դեռ տպաւորած նոցա մտքին մէջ սա ընարանին խորին իմաստը որ դպրոցականաց տետրակներու վրայ աբՀանագրուած կը դանուի, թէ «պարկեշտութիւնը լաւագոյն շաւիղն է ընթացից»։

«Բայց՝ դառնալով մեր խօսքին, մեք «Եգիպտոս վան Եգիպտացւոց»ը մեր աշխարհավարութեան հիմնական կէտն ընրինք, և «Եգիպտական կառավարութիւն ի ձեռն Եգիպտացւոց» (որքան որ հնարաւոր է վերոյիշեալ կրկին սկզբանց համաձայնութեամբ)՝ մեր Նպատակն։

«Արդ՝ այս «Եգիպտացի» բառն այնպիսի բառ մ'է որ փոքր ինչ ազատ կերպով գործածուած է։ Իսմայիլ փաշա և Արապի սա՛ կէտին մէջ համաձայն էին միմեանց՝ որ երկուքն ալ «Եգիպտոս վան Եգիպտացւոց» խօսքը Եգիպտոս վան իւրեանց կը մեկնէին։

«Իսմայիլ, որ առաջինն եղաւ այս ազգանունը բառնալու, անշուշտ խիստ քիչ կը գոյդուրար ֆէլլահին վրայ։ Արապի զայն ընդունելով, սկզբունքը գործադրել կարծեց Չէրքէսներն հալածելով, խրթիններն արտաքսելով և Պարպարէներն չարչարելով։ Սակայն ժողովրդեան բոլոր այս դասերն իրեն չափ իրաւունք ունէին սոյն «Եգիպտացի» երկրիմի տիրոջմն։ Պարծենալ՝ թէ երկիր մը իր՝ ընակչաց համար պիտի կառավարէ, և ապա երթալ անոր մեծամեծ կալուածատէրերն և բոլոր ուշիմ երկրորդական պաշտօնակալներն դուրս նետելու ձեռնարկել, կրնայ անձնասիրական նկատուիլ։ բայց անտրամաբանական է՝ համանման իսմայիլի ընթացքին, որ կնճռոտ լուծել կը կարծէր ժողովուրդը սովի դատապարտելով և հողերնին գրաւելով՝ տրոց ծանրութենէն զանոնք ազատելու համար։

«Արդի դրութեամբ յուսալի է թէ եգիպտացի բառն իր միակ կարելի տրամաբանական նշանակութիւնը պիտի կրնայ ստանալ։ Երկրին մէջ 2-300,000 եւրոպացիք կան որ եգիպտական հպատակ չեն, բայց երկրին մէջ բնակելով, եգիպտական օրինաց պիտի ենթակեն, եթէ սակայն շահ ունեցող կողմանք հաճին օրէնք հաստատել և անոնց ճշգրիտ գործադրութիւնն ապահովել։ Ի բաց առեալ սոյն փոքրիկ մասն, երկրին միւս բնակիչներն՝ առանց բացառութեան՝ բոլորն ալ եգիպտացի են՝ հաւասարութեան իրաւունք վայելող առաջի օրինաց, հաւասար պատասխանատուութեան ենթարկեալ, և ընդհանուր կառավարութեան իւրաքանչիւրն իւր կարողութեան չափով մասնակցելու իրաւամբ։

«Սոյն պարագայից մէջ Հիւսէյին և Հասան Բրէնսներուն վերագարձը մասնաւորապէս վճռական փորձ մը լինել կը թուի, որ պիտի ցոյց տայ թէ յետ այսորիկ Իսմայիլի և Հաֆիմի կոչումն ալ առանց անտեղութեան պիտի կրնայ կատարիլ, և այս զանազան պարագայներէ կախումն ունի, որոց մէջ սոյն Բրէնսներուն ապագայ վարմունքն ալ նշուաղ կարեւորներէն չէ։

«Կը յուսանք թէ սիրով կընդունին սոքա սոյն գիրքն այս երկրի մէջ, որուն իրաւունք ունին իրենց ատիճանաւ և ընդունակութեամբք։ Արդարամիտ Բրէնս մը շատ առիթներ ունի առ հարեւնիս իւր սէրն փորձով ցոյց տալու։ Նոյն իսկ Եգիպտոսի մէջ ասանց հետեւելիք ընթացքը և ընարելիք ասպարէզը մեծ ներգործութիւն կրնան ազդել բազմաց։ Իսմայիլ փաշայի որդւոյ համար՝ քաղաքագիտական ասպարէզն փոքր ինչ դժուարութիւններ կրնայ ընծայել։ բայց ուրիշ ասպարէզ մը կայ, որոյ համար օրինակ չպակսիր իրենց։ Ազգագայ բանակն Եգիպտական, կրնանք յուսալ թէ պիտի ըլլայ փառք և ոչ նախատինք ժողովրդեան։ Եթէ փառաց պատկերներ չկրնայ շահիլ պատերազմական դաշտի վրայ, կրնայ խաղաղական համբաւով մը փառաւորուիլ։ պիտի չունենայ թշնամի յաղթահարելու, բայց պիտի կարենայ զբաղել բարեկամները։

«Բանակին տակր կողմը բարձրագոյն կարգի բնիկներէն սպայ չունենալն է։ Իր նախկին պատմութիւնն իմաստասիրելով, զարմանալի չմնար եգիպտացւոց ընտրելագոյն մասին զգուշացած ըլլալն առնոր մէջ մտնելէ։ Բայց այս ամենայն փոփոխուած է այժմ։ Ալիպիի հրամանատարով մը, որ վեհապետն ինքն է (Խրտիվ Թէվֆիք փաշա), այնպիսի զօրավարով մը (Սիրտար Վուտ փաշա) որոյ հրամանատարութեան ներքեւ որ և է բրէնս պարծանօք կրնայ ծառայել, այնպիսի սպայներով որոց ամեն աղնուատոհմ անձ պարծանք կրնայ համարիլ ընկերանալ, կը յուսանք թէ բարձրագոյն դասի բնիկք պիտի գինուորագրին եգիպտական բանակին մէջ, և թէ Հիւսէյին և Հասան Բրէնսներն անոնց բարի օրինակ պիտի ընծայեն։»

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ի ԹՐՈՒԿԻՈՑ

—=—

Ռոտոսթոյ, 26 մարտ 1883.

Անցեալ եօթնեկի մէջ՝ մեր քաղաք վերստին վայելեց նահանգիս կուսակալ բարձր. Գատրի բաշայի այցելութիւնը։ Որպէս միւս ազգաց՝ նոյնպէս Հայոց կրօնական գլուխն եւ երեւելիք ընդ երգեցիկ մանկունս Ս. Յովհաննան վարժարանի՝ գնացին դիմաւորել Ն. Բարձրութիւնը մեծաւ հանդիսիւ։ Ապա նոյն հայ մանկունք՝ որ եկեղեցական շապիկ զգեցած էին ուս ընդ ուսի դօտիներով, կառավարութեան պաշտօնական բակը չարուած, հանդերձ վարժապետաւ, ողջեկ մաղթեցին Բարձր. Կուսակալին՝ մաբբերէն գեղեցիկ երգերով, զորս նա պատուհանէն մտիկ կ'ընէր ախորժանօք եւ հաճակիր զգացմամբ, եւ որ ի վերջոյ յետ երիցս ձեռամբ բարեւելոյ զհայ վարժապետս, իւր կողմանէ կ'առաքէ զՄիքթիր իւր խորին գնահատանութիւնն յայտնելու մանկանց եւ վարժապետաց։

Նորին Բարձրութիւնը որ կրթութեան յարկաց նկատմամբ մասնաւոր յարգանք եւ սէր ունի, այս անգամ եւս բարեհաճեցաւ Թրքաց, Յունաց եւ Հայոց վարժարաններն այցելել. թէեւ հազիւ չորս օր կարաց մնալ աստ։

Անցեալ կիւրակէ՝ այցելեց նորաշէն Բիւշիխիէն որ իւր յատուկ յանձնարարութեամբ եւ հոգածութեամբ շինուած է։ Աւելորդ է ըսել թէ դպրոցին բարոյական վիճակը դեռ չէ հաւասարած շէնքին գեղեցկութեան։ Իսկ երկուշաբթի օրը ժամ 8ին միջոցները, Ն. Բարձրութիւնն՝ Յունաց վարժարաններն հետզհետէ այցելէ զինքն՝ ընկերակցութեամբ քաղաքիս Միւթեսարիֆ պէյին եւ այլ պաշտօնատարաց՝ ուղղակի եկաւ Ս. Թադեւոսի Ազգ. վարժարան։ Անդ ի դուռն վանուց՝ Ս. առաջնորդն, Քաղաքական ժողովոյ եւ թաղական խորհրդոյ անդամք, ուսուցիչք եւ երգեցիկ տղայք մաքուր հագուած եւ երկուստեք շարուած՝ փառաւոր ընդունելութիւն մ'ըրին Ն. Բարձրութեան, որ այսպէս չրջապատեալ ելաւ ի վարժարան։ Նախակրթարանի աշակերտք ամենքն ալ սանդուղներու գլուխը կարգաւ կանգնած միաձայն գոչեցին ի տես կուսակալին «Եաշասն Վալէ փաշա»։ ապա նոյն բազմութեամբ եկնելով վերնայարկն, ուր է ուսումնարանն, յատուկ պատրաստեալ թիկնաթոռներու վրայ բազմելով, բազմեցոյց եւ զինքն չրջապատող երեւելիքն, աչքէ անցոյց աշակերտաց թուրքերէն եւ ֆրանսերէն գրութիւններն, թուաբանական եւ երկրաչափական փոքրիկ քննութեան մ'ականատես եղաւ, ապա երկու ճառեր մին թուրքերէն՝ զոր ընթերցաւ Մկրտիչ էֆէնտի Ֆիրազեան Ատենադպիր Թաղ. խորհրդոյ, եւ միւսն ֆրանսերէն՝ զոր կարդաց բարձրագոյն կարգի աշակերտ մը։ Այս ամենայն գոհունակալի գոհունակութեամբ, զոր գրով եւ իւր իսկ ստորագրութեամբ յայտնեց դիտողութեանց տետրին մէջ։ Անտի եկնելով՝ նոյն չքով առաջնորդուեցաւ աղջկանց վարժարանն, ուր դարձեալ սակաւ ինչ նստելով դիտեց աշակերտուհեաց ձեռագործներն։ Խօսակցեցաւ ձեռագործի վարժուհւոյն հետ. իւր կրկին գոհունակութիւնն յայտնեց եւ մեկնեցաւ՝ իւր հետ տանելով այս ամենուն յիշատակն, թողլով եւ քաղաքիս հայ ժողովրդեան սրտից մէջ խոր տպաւորութիւն մը գոհութեան եւ ուրախութեան։

Ն. Բարձրութիւնը բարեհաճեցաւ՝ երկու քաջ ընտիր ձեռագործի բուրդ նուէր զրկել աղջկանց վարժարանին. նոյնպէս իւր այցեւորման հետեւեալ օրը զրկեց նոյն երկուեւ վարժարանին։ Այսպէս կրթասէր կուսակալն իւր այս երկրորդ այցելութեամբ միանգամ եւս ցոյց տուաւ հանգիսապէս թէ իւր հոգածութեան եւ բարձր համակրանաց արժանի են կրթութեան յարկերն անխտիր։

ԱՐՇԱՄ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

1883 մարտ 26 Ռոտոսթոյ.

ԽՆԴԻՐ

ԱՅՎԱԶԵԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԵԱՆ

Այվազեան Պ. Աբրահամի ձեռամբ Էջմիածին տարուած տղայոց ծնողքներէն շատեր հետեւեալ բողոգագիրը մատուցած են Ս. Պատրիարք Հօր.

Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք Հայր, Նախագահ Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան.

Ամենապատիւ Սրբազան Հայր.

Ստորագրեալքս, ծնողք Էջմիածին տարուած տղայոց, ցաւելով ստուգած ենք որ Քաղաքական Ժողովը Պ. Ա. Այվազեանի խնդրոյն առթիւ ներքին գործոց Նախարարութեան գրած թէզքէրէին ի պատասխանի տեղեկագրած է թէ յիշեալ պարոնը ծնողաց հաճութեամբ տարած է մանուկներն, թէ Վեհ. Կաթողիկոսի մահը պատճառ եղած է անոնց մի մասին չընդունուելուն, թէ մերժուողք ողջամիտ վերադարձած են, թէ ծնողներէն եւ պաշտպաններէն ոչ ոք գոնդատած է եւ թէ հետեւաբար խնդիրը փակուած է։

Ստորագրեալքս կատարեալ հաւատունիմք որ կայսերական բարեխնամ կառավարութիւնը, նկատողութեան առնելով այդ անուր խաբէութեան խնդիրն, փափաքած է բաւականացնել արդարութեան պահանջն, հասարակութեան կարծիքն եւ զրկեալներն. վերջինքս, տեսնելով մանաւանդ Ձեր Սրբազնութեան բարձր հրամանաց համեմատ Պատ. Ուսումնական խորհրդոյն անմիջապէս սոյն խնդրով զբաղիլն, եւ նորա մատուցած տեղեկագրին եղրակացութիւններն ընթեռնլով՝ հաստատապէս համոզուած էինք թէ Քաղաքական ժողովն այդ հիման վրայ կառավարութեան պատժական ատենին պիտի յանձնէր գործը, որով պետական դատարանաց ուղղակի դիմելու հարկ չէինք զգացած։

Ներկայ պարագայիս մէջ կառավարութիւնը բնականապէս վաւերական աղբիւրէ տեղեկութիւն առնելու համար դիմած է Ազգային Պատրիարքարանն. իսկ Քաղաքական ժողովն, փոխանակ յենլու Ուսումնական խորհրդոյ 4 Յունվար 1883 թուականի տեղեկագրին, որ պաշտօնական քննութեան մարդիւնք էր, նախարարական գրութեան տուած է այնպիսի պատասխան մը, որ բացարձակ հակառութիւն է յիշեալ տեղեկագրին, նոյնպէս եւ իրականութեան, եւ այնպէս ինն կը ներկայացնէ Պ. Այվազեանի ընթացքն իբր թէ նա խարեութիւն մը գործած չըլլար, մեր որդիներն իւր վատ շահուն գործիք ընելով իբր մուրացիկ չըլլացած չըլլար, եւ միով բանիւ կատարած չըլլար այն բոլոր ծանր եւ անտերեալ յանցանքներն, զորս մի առ մի թուած է Պատ. Ուսումնական խորհրդոյ անաչառ պաշտօնագիրն։

Ստորագրեալքս չենք կրնար ըմբռնել թէ ինչերեւ իրողութեանց առջեւ Քաղաքական ժողովն ինչպէս յանձն առեր է այդպիսի պատասխան մը տալ, որ անկողմնակալութեան եւ մեծ անկեղծութեան ապացոյց մը չը թուիր լինիլ։

Ուստի ներկայ գրութեամբ կը բողոքինք հանդիսապէս Քաղաքական ժողովոյ կողմէն արուած անարդարանալի պատասխանին դէմ, խնդրելով միանգամայն Ձեր Սրբազնութեան հզօր հոգածութիւնն, որպէս զի անպատիժ մնալով Պ. Այվազեան, արդարութեան դէմ զեղծում մը գործուած չըլլայ։

Վստահ լինելով, ուրեմն, Ամենապատիւ Սրբազան Հայր, թէ օրինաց արդար խստութիւններն ի գործ պիտի դրուին կրթական խաբեբային դէմ, եւ մատուցանելով մեր ամենախորին ակնածութիւնքն՝

մնամք Ձեր Բարձր Սրբազնութեան

խոնարհ Ծառայք

(Ստոր). Տ. Գ. Ոսկան
Գ. Բէյնէրէան.
Ս. Հէրէտեան.
Սահակ Իլլէէան.
Յ. Ֆրէնկեան.
Հ. Պ. Ճիլլէէան.
Յ. Զաքարեան.
Ղազար Երկանեան.
Ռուբէն Ադրեան.

Կ. Պոլիս 8/20 Մարտ 1883.

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ 29 ՄԱՐՏ—6 ԱՊՐԻԼ

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ

Թէֆրիկ. — Շաբթուս վաճառեցաւ 475 հակ, այն է 80 հակ Պէյ-Պազար 24-24 1/2 ղրուշի, 350 հակ Զանղերը, Եօզղատ և Էնկիւրիւ խառն 21-22 3/4 ղրուշի և 45 հակ գունաւոր 18-18 3/4 ղրուշի հոխան։ Ասկից զատ 244 հակ վան վաճառեցաւ, որոյ 84 հակը հոս յանձնուեցան 13-15 ղրուշի հոխան։ Պատրաստ՝ 4,600 հակ։ Հրապարակն թէև հանդարտ է, բայց բաւական թուով գնողներ կան. գիներն ամուր են, լաւ տեսակը 23 1/2-24 1/2 ղրուշ, միջին տեսակը 22-23 ղրշ. մորթի ապրանք (վաղբթ մալի) 18-22 1/2 ղրշ, գունաւորք 17-19 ղրշ, ստորին տեսակը 8-12 ղրուշ, վան 13 1/2-15 3/4 ղրուշ հոխան։

Բուրդ. — Պատրաստն ամբողջապէս վաճառուած լինելով, Գաստապ-Պաշլի վրայ ծանուցանելիք նոր բան մը չունինք, որոյ գիները թէպէտ անուանական, բայց ամուր են։ Նմանապէս Գրբմայի վրայ նշանակելիք գործ մը չկայ։ Գին. - Գաստապ-Պաշլի, լաւ տեսակ 5 1/4-9 1/4 ղրշ. Գաստապ-Պաշլի, միջին տեսակ 4 7/8-8 7/8 ղրուշ, Փոքր-Ասիոյ Գրբմա 6 5/8 7 ղրուշ հոխան։

Բամպակ. — Շաբթուս վաճառեցաւ 30 հակ Ատանա ստորեւ նշանակեալ գիներով։ Հրապարակն հանդարտ է և գիներն անշարժ են. Ատանա 6 1/2-6 3/4, Զմիւռնիա 6 7/8-7 ղրուշ հոխան։

Կանեփ. — Վաճառեցաւ 1500 հակ 3 1/4 ղրուշի հոխան, Զմիւռնիա և Սուրիա ղրկուելու համար։ Պատրաստ 1500 հակ։ Հրապարակն հանդարտ է, Դուրս ղրկուած վաճառաց քանակութիւնն անծանօթ է։ Ընկալի մէջ հոխան 96-100 բարտ է։

Մէհաս. — Շաբթուս վաճառեցաւ 33 հակ, այն է 17 հակ խոքանտ 202-204 ղրուշի հոխան (100 ղրուշ ոսկի), 15 հակ Բէյրութ 30-31 1/4 ֆրանքի և 7 հակ Բուխարա 92-95 ղրուշի հոխան (մէճիտիէ), փոխանցմամբ։ Պատրաստ 100-120 հակ։ Հրապարակն հանդարտ է. Բէյրութի լաւ տեսակաց համար գնողներ կան։

Կաղէզ. — Վաճառեցաւ 860 կլատոր, այն է 543 կլատոր Շերվան (նամազլի), (343 կլատորը 35 ական և 200 կլատորը 36 1/2 ական ֆրանքի) 90 կլատոր մեծ Շերվան 70 ական ֆրանքի, 62 կլատոր Շերվան 45 ական ֆրանքի, 10 կլատոր Խիվա (6ը մեծ և 4ը փոքր) 6 1/2 ական ոսկիի, և 155 կլատոր զանազան տեսակք։ Պատրաստ՝ 4500—5000 կլատոր. պատրաստին տեսակները պակաս են։ կաւկասիոյ կապերտներուն լաւ տեսակները կը փնտռուին, բայց պատրաստ չկայ։

Ադէն. — Վաճառեցաւ 13 սընտուկ Մալաթիա (Թալէ քուալէ) հետեւեալ գիներով. 3 սնտուկ 3 տարուան հին ապրանք 150 ղրշ. 8 սընտուկ վար տեսակ ապրանք 152 1/2 ղրշ և 2 սնտուկ հասարակ ապրանք 195 ղրշ հոխան։ Պատրաստ 170 սնտուկ։ Հրապարակն հանդարտ է, քիչ գնող կայ. գիները թոյլ են, Մալաթիա՝ 200 ղրշ. Զիլէ և Եւդոկիա 175 ղրշ. Պալը-քէսէր 180 ղրշ. Էնկիւրիւ՝ 180 ղրշ. Նալը-խան Պէյ-պազար, և Պիլէճիք 170-175 ղրշ. կէյվէ 160-165 ղրշ. ստորին տեսակք՝ 120-130 ղրուշ։

Գալէ Էնէ. — Վաճառեցաւ 2800 հոխա, այն է 2000 հոխա բնական սպիտակ, սովորական խառն, 21—22 ղրշ հոխան, 600 հոխա կեսարիոյ բաց գեղին 17 1/2 ղրշ և 200 հոխա ստորին տեսակէ 6 ղրշ հոխան։ Պատրաստ՝ 80,000 հոխա. հրապարակը բոլորովին հանդարտ է. գնողք հազուագիւտ են. գիները թոյլ են. — Էքսթրա սպիտակ՝ 30-31 ղրշ. բնական սպիտակ յարմարեալ 28-29 ղրշ. բնական սպիտակ 23-25 ղրշ. բնական սպիտակ սովորական խառն 21-22 ղրշ. լաւ տեսակ դեղին՝ 17-18 ղրշ. միջին տեսակ դեղին՝ 15-16 ղրշ. ստորին տեսակ (էքքընթը) 5 1/2—6 ղրշ հոխան։

Գոհրէ. — Վաճառեցաւ 192 պարկ, այն է 78 պարկ կեսարիա (58ը 11 1/2 ղրուշի և 20ը 11 1/4 ղրուշի հոխան), 62 պարկ եւդոկիա 10 1/4 ղրուշի, 60 պարկ Զորում 10 1/4 ղրուշի հոխան։ Պատրաստ՝ 600 պարկ, 400ը կեսարիոյ ընտիր ապրանք և 200ը զանազան տեղերու միջին ապրանք։ Հրապարակն հանդարտ է. ապրանք չուզուելուն համար գիները թոյլ են. Ակն և կեսարիա լաւ տեսակ, 11 3/4-12 1/4 ղրուշ, Էնկիւրիւ 11 1/2 ղրուշ, Եւդոկիա 10 1/2 ղրշ. Զորում 10 1/4 ղրուշ և ստորին տեսակք 10 ղրուշ հոխան։

Գիւրէ. — Պատրաստ՝ 80 պարկ սեւ և 150 պարկ սպիտակ. բնաւ առուտուր չկայ։ Գիներն անուանական են, կապոյտ 6 3/4-7 1/2 ղրշ, սպիտակ 5 3/4-6 1/2 ղրուշ հոխան։

Սալէպ. — Պատրաստ՝ 3500 հոխա. նշանակելիք գործ մը չկայ։ Գիները 17 1/2-18 12 ղրուշին միջեւ անփոփոխ կը մնան։

Մէրսէմոտ. — Վաճառուած չկայ. հրապարակն հանդարտ է. գիները թոյլ են, 20-22 ղրշ. հոխան, Օսմանեան ոսկին 110 ղրուշի հաշուով։

Զէյտունի (մանէմանի). — Նշանակելիք գործ մը չկայ։ Գիներն անուանական են, լաւ տեսակը՝ 11 Մէճիտիէ, միջին տեսակը՝ 5-6 Մէճիտիէ, ստորին տեսակը՝ 3-4 Մէճիտիէ հոխան։

Մարշ. — Շաբթուս եղած գործերն հետեւեալ կերպիւ կը համառօտին.

Գոնիէ ֆրշ. — Պատրաստ՝ 1500 ղրշ. վաճառուած չկայ։

Եղեն ֆրշ. — Վաճառեցաւ 820 կլատոր Օսէտայի թոյլ ապրանք ղրշին հոխան 20 ղրուշի (գրեթէ 12 և մասակը 8 հոխանոց)։ Լաւ տեսակ չոր չկայ պատրաստ։

Ռէտրէ ֆրշ. — Վաճառեցաւ

ԹԵՐԹՕՆ ՄԱԼԻՍԻՍ

(16)

ԱԼՖԷՐ ՏԷԼԼԻ

—o—

ՄԱՐՔԻԶՈՒՀԻՆ

—=—

4

Եւ այս կարեկցութիւնը կը կէտադրէր այն նուրբ զմայլածաղով, որ կը սուղէր և չէր թրթռար։ Ոչքն իւր շուրջը պարացուց՝ չեռոյ իւր փաղաքուշներէն միոյն՝ Լուի Մարեշալի՝ ցոյց տալով երիտասարդ մը, որ նարնջենիի բարձր ծառուկի մը կլթնած կը խօսակցէր Պ. Մորէրի հետ.

— Այդ դէմը տեսած եմ՝ ես տեղ մը, ըսաւ։

— Շատ հնարաւոր է, սիրելի Տիկին, այդ դէմքը ամիսէ մ'իվեր շատ տեսնուեցաւ պատկերազարդ լրագրաց մէջ։

— Ա՜, նշանաւոր անձ մ'է։

— Արդարև։

— Անուն ի՞նչ է։

— Մաքսիմիլիէն Ֆանկլար։

Հանրիէթ քանի մը վայրկեան մնախոհ մնաց, ուշադրութեամբ գեղեցիկ գլուխը դիտելով Պ. Մորէրի հետ խօսած ժամանակ աչքերը կ'ոգեւորէին և բոցեր կ'արձակէին։

— Բարեկամութիւն մ'ըրէք ինձ, ըսաւ Լուի Մարշալին։ Իրիկուն մը ճաշ ըրած ժամանակնիս դուք չէ՞ք ըսողը թէ Պ. Ֆանկլարի դպրոցական բարեկամն էիք։

— Այո՛, Տիկին։

— Ուրեմն ներկայացուցէք զիս, կ'աղաչեմ։ Մըտածեցէ՞ք անգամ մը, մարդ մը որ Թոմպուքթու տեսած է։ այս բանը զիս կը փոխէ անոնցմէ, որք Թոմբոնիէ զատ ուրիշ բան տեսած չեն։

Քանի մը վայրկեան յետոյ ներկայացումն եղաւ, և Մաքսիմիլիէն կարմրածաղիկ նռնենոյ մը տակ նըստաւ Հանրիէթի քով։

— Ես ձեր վրայ սքանչացողներէն մին եմ, պարո՛ն։ Ձեր ուղեւորութեանց վրայ հրատարակած նոր գիրքն ստուգիւ զգածեցուց զիս, և այժմ ես ալ խենդն եղած եմ այդ Ոմբրիկէի՝ զոր դուք այնչափ կը սիրէք։

Հանրիէթ Ռուշէզ գրքին առաջին երեսն անդամ կարդացած չէր, և ա՛յնչափ կարեւորութիւն կուտար Ոմբրիկէի, որչափ Շանղ-Էլիզէի բոլորակին. բայց կ'ուզեր հաճոյ լինել Մաքսիմիլիէնի։ Այդ երիտասարդին վրայ հանկարուութիւն մը կ'զգար՝ առանց պատճառը դիտնալու. թերեւս այն պատճառաւ որ ուրիշներու չէր նմաներ։—Այդ ազնուապետական բնութիւն կարծես թէ ամեն օր տեսնուած փոյտն էակներուն ցեղէն չէր։ Մաքսիմիլիէն առանձնութեան մէջ շատ ապրած լինելուն՝ կասկած չէր ըներ կանանց վրայ։ Պարզմտաբար հաւատաց որ այդ դեղեցիկ, նուրբ և բանաստեղծական երեւութով արարածն հրապուրեալ էր խորհրդադաղդած Ոմբրիկէի պատմութիւններով։ Ուստի առանց աղաչել տալու՝ քաղցրութեամբ զիջաւ Հանրիէթի խնդրանաց։ Այս վերջինին ուրախութիւնն անկարագրելի էր։ Գիտէր որ մարդու մը հաճոյ լինելու համար պէտք է անոր աւելի սիրած նիւթին վրայ խօսիլ։

Արտեմիս ալ հոն եկաւ զուգապարէ կէս յոգնած, թիկնաթոռի մը վրայ նստաւ, և իւր հետ պարողէն ջնորհակալութեամբ բաժնուելով՝ ականջ նուիրեց Մաքսիմիլիէնի խօսքերուն։ Հանրիէթի չէր տեսներ զայն, Ադիկը մնիկ կ'ընէր։ Երիտասարդն իւր սովորական զգուշաւորութիւնը զսպելով կը խօսէր. անապատը կը նկարագրէր, ուր անփոփոխելի հորիզոնն անհունութեան մէջ քաշուած գորշ գիծ մ'էր։ Իւր այն տեղի

(Շարունակելի)

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

La publicité de l'etranger est exclusivement remise à l'Eastern Agency, Constantinople Karakeuy Déirmen Han

4000 կտոր (Սպանիոլ) 15–16 ղրուշի զոյգը։

Այծի մորթ. — Պատրաստ 15,000 կտոր. վաճառում չկայ։

Գառան մորթ. — Գործ չեղաւ։

Կուզէ մորթ։ — Վաճառեցաւ 300 կտոր, զոյգը 102 ղրուշի (Օսմանեան ոսկին 100 ղրուշէն)։

Նապատակի մորթ. — Վաճառեցաւ 5000 կտոր, միջին տեսակ, 8–8 1/2 հոխա կշռող 100 կտորը 16 1/2–16 3/4 Մէճիտիէի։ Պատրաստ՝ 10,000 կտոր։

Մատակ գոմէշի մորթ, 40–50 հոխանոց, 3 1/2–4 ոսկի, արձ գոմէշի մորթ, 50–60 հոխանոց, 4 1/2–5 ոսկի, եզան չոր մորթ 10–11 ղրուշ հոխան, եզան թաց մորթ 6–6 3/4 ղրուշ, հորթի մորթ 6–6 1/2 ղրուշ հոխան, ոչխարի մորթ 22–28 ղրուշ զոյգը. այծի մորթ 15–18 ղրուշ, գառան մորթ 15 1/2–16 1/2 ղրուշ զոյգը, նապատակի մորթ (ըստ ծանրութեան) 100 կտորը 15 1/2–17 3/4 ղրուշ։

Գոռէյ եղէր. — Նշանաւելիք կարեւոր գործ մը չկայ։ Պատրաստի չկայ։ 180 հոխա կշռող 100 կտորին հոխան 4 3/4–4 7/8 ղրուշ։

Կաղին. — Վաճառեցաւ 4,000 կենդինար 76 ղրուշի կենդինարը Հրապարակը թոյլ է։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

ՄԵՏԱՂՔ

Երկաթ. — Անգլիայէ մէջ գիներն ամուր են, Ամերիկայէն եղած կարեւոր յանձնարարութեանց պատճառաւ։ Իսկ մեր գիներն անփոփոխ կը մնան, թէեւ չարմուն բաւական կարեւոր վաճառումներ եղան։ Վաճառուած երկաթի քանակութիւնն 250 թոնոյ կը հաշուի, փոքր-Ասիոյ համար։ Ամէն տեսակէ պատրաստ կայ։

Պղինձ. — Նոր ապրանք չկայ։ Վաճառեցաւ 200 մնտուկ։ Պատրաստ 700 մնտուկ։ Հրապարակն հանդարտ է եւ գիներն ամուր են։

Ցինկոնական ֆորֆէյցոյ. — Եկաւ 1,500 տակառ. վաճառեցաւ 1,500 տակառ. Պատրաստ՝ 17,000 տակառ։ Հրապարակն հանդարտ է. գիներն աւելի ամուր են։ Պելճիոյ ապրանքին տակառը 65 ղրուշի կը վաճառի։

Անագ. — Եկաւ 50 տակառ. վաճառեցաւ 150 տակառ։ Պատրաստ՝ 300 տակառ։ Հրապարակն անստոյգ է։ Հէն 7,10 ոսկի գնով վաճառումներ կը լինին։

Թէրէզ. Չեկաւ։ Վաճառեցաւ 50 տակառ։ Պատրաստ՝ 150 տակառ։ Հրապարակն հանդարտ է. գիներն անշարժ կը մնան։ Մեծ քանակութեամբ ապրանք կ'սպասուի։

Զէրկոյ. — Եկաւ 150 տակառ. վաճառեցաւ 50 տակառ։ Պատրաստ՝ 800 տակառ։ Հրապարակն հանդարտ է. նոր ապրանքայ գալուն կ'սպասուի։

Պղինձ. — Հրապարակը բոլորովին հանդարտ է. գործերն անշան եւ գիները թոյլ են։

Միւս մետաղաց վրայ նշանակելիք կարեւոր գործ մը չկայ։

Օրուան գիներ (Ա. Իսկէ)

Երկաթ Անգլ. ձող	կենդ.		49—
Նալեա. »	»		76—
» Անգլ. նեղրաս	»		49—
» Նալեա »	»		79—
» տախտակ նո. 1–1	»		61
» » » 3–10	»		74
» » » 11–14	»		84
» չրջնկ. (մանա 1–3)	»		60
» թել 3–16 1/2	»		66
Քարֆիցա Փարիզի 45 լիտ.			67—67—68
Պղպջաքարէ (էլէյ) ըստ տես. ոսկ.			140–141
Անագ (ֆոլոյ) կենդ.			700–710
Թիթեղ (Ընենէ) 2 մնտուկ			190—195
Կապար, ըստ տես. կենդ.			12[illegible]
Պլինտ տես. հոխ.			13—13 1/8
Զինկոյ թերթ 100 հոխան			77–78 ֆր.

Այն գիներ կանխիկ առուտուրի համար են։

ԱՐՄՏԻՒ

Թէեւ արմտեաց գիներուն վրայ եւրոպական մեծ հրապարակներէն եկած լուրերը միշտ հանդարտութիւն կիմացնեն, բայց Դանուբեան հրապարակներուն լուրերը բարձր են նաւամատոյցները գտնուած բազմաթիւ նաւերը բեռցնելու համար ցորենի պէտք ունենալուն։ Պօլսոյ հրապարակին գիներն եւս բարձրացան ապրանքի նուազութեան պատճառաւ։ Շաբթուս մէջ եկած է երկու վաճառականներու համար միայն 35 հազար գրիւ Իպրայիլի ցորեն, եւ 7–8 հազար գրիւ չըմէնտըֆէռ։ Այսօր պատրաստի գտնուած ցորենին քանակութիւնը 35–40 հազար գրիւը չանցնիր։ Շաբթուան ընթացքին մէջ վաճառուած ապրանաց գիներն են չըմէնտըֆէռի տեսակները 3–4 ղրուշակաս լիպրէն։ Վառնա, Իպրաիլ եւ օղիմ չկայ։

Ինկի ալիւր բաւական վաճառուեցաւ տեղական սահման համար, պարկ գլուխ 2–3 ղրուշ բարձր գիներով։ Օղիմ ալիւր դեռ չկայ։ Օտեսսայի մէջ ընտիր ցորենի պակասութիւն ըլլալով բարձր տեսակ ալիւրներուն գիները 2–3 ղրուշ վրայ դրած են։

Օտեսսայէն եկաւ 1280 պարկ ալիւր։ Սեւաստոփոլէն եկաւ 300 պարկ։ Զաղացքներուն եւ մթերանոցներուն մէջ պատրաստի բնիկ ալիւր կայ 26–28 հազար պարկ. օտար ալիւր կայ պատրաստի 8–9 հազար պարկ։

ԱԼԻԻՐ			Լ. 100
Օտէսա,	Ն. տես. 60 օխ.		127—135 »
»	Բ. » »		118—122 »
»	Գ. » »		108—112 »
»	Դ. » »		85—95 »
»	Ե. » »		75—78 »
Օղիմ (Ակիմա) »	»		—չկայ
Շըմ արվէս »	»		98—91 »
Խարնորդ (Հարման) »	»		92–95 »
Վառնա »	»		—չկայ
Մարսիլիա »	»		80—85 »

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԱԶԴ

Ռուսական խորհրդոյ Ազգ. Վարժարանաց Վերջին Ռիւն

ԱՌ

Պատուարժան Հոգաբարձութիւնն Ազգ. Վարժարանաց

Ռուսական խորհուրդս կը յուսար որ իր 29 թուականաւոր չբրջարերականին հանձնարարեալ Պատուարժան Հոգաբարձութիւնը կը բարեհաճին պատասխանել նոյն շրջարերականաւ հաղորդուած հարցարաններին, ապակոյն դժբաղդաբար հակառակ իր ակնկալութեան հոգիս մէկ երկու թղթերէ պատասխանագրեր ընդունուեցան։

Ռուսական խորհուրդս ակնկալեալ տեղեկութեանց կարեւորութիւնն ի նկատի ունենալով, հարկ համարեց ներկայիս վերստին հրաւէր կարդալ Ազգ. վարժարանաց Պատ. Հոգաբարձութեանց որ բարեհաճին նոյն հարցարանին պատասխանը փութացնել մինչ մայիս 15, որպէս զի խորհուրդս կարենայ անյապաղ ղրաղիլ վարժարանաց ընդհանուր ծրագրի պատրաստութեան խնդրով։

Հաւատի եմք որ Պատուարժան Հոգաբարձութիւնք հանրական կարեւորութեան արժանի այսպիսի ստիպողական խնդրոյ մը առթիւ իրենց ազնիւ օժանդակութիւնը մեզ չզլանալու և իրենց ազգասիրական ջանից վրայ խորհրդոյս ուղեցած ակնկալութիւնը պակելու չնորհ պիտի ընեն։ (Դիւ+)

ԽՄԲԱԳԻՐ–ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ա. ԻԻԹԻՒՃԵԱՆ

ՀԱՑԿԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՆՊԱՐԵՂԷՆՔ ԵՒ ՈՓԵԼԻՑ ԸՄՊԵԼԻՔ

Վաճառատունս մինչեւ յառաջիկայ Ս. Զատիկ ամէն օր անխտիր բաց պիտի լինի, այսպիսի ժամանակ իւր պատուարժան յաճախորդները գոհացնելու համար։ Ա. Ա. ՍՈՒՐԷՆԵԱՆ
Ալաճա համամ, Քէթիէնճի-լէր գարուսու, թիւ 14

ԻԼԱՆ

Նիզամիէ շարի անպարը իշուն նրսքը թունա վէ նրսքը տիկէրի տախի Բուլմէլի օլարագ միւսալեա օլընճաագ օլան 2,000,000 օքքա արբանին պէհէր գըյէի ճէտիտէ սիմ մէճիտիյէ 19 ղրուշա օլարագ 28 բարայա թալիպի էօնտէսինտէ օլուպ իմայէ թալիպ օլանլարըն նինանին եէտինճի բէնչէնպին կիմնիւնէ դատար հէր կիւն լէվազիմաթը ումումիէ տարիքէսինէ կէլմէկլերի։ 3 Նիսան 99.

ԻԼԱՆ

(Օրման վէ մէսաին մէճլիսինտէն)

Պուլղար տաղը մատէնի հասըլաթընան էլվի իւշ պին եէտի եիւզ տօղսան տօղուզ եէնի տիրհէմ սիմին պէհէր տիրհէմի օմուզ բարատա վէ իւշ եիւզ սէքսէն սէքիզ եէնի տիրհէմ ալմուտնըն տախի պէհէր տիրհէմ օն տէօրմի զրուշտա թալիպի էօնտէսինտէ օլուպ իշպու չէրրի նինանին օն պիրինճի բազար իրթէսի կիւնիւ դարարը գամիսի վերիլէճէյինտէն զատ իլէ թալիպ օլանլարը եէվմի սեզքիւրատ սապի տօղուզա գատար տէրտիմիզ վէ եա սիւրէյէր քէֆիկիւրիւլ պէրապէր։ Ըման վէ սէսաին սէճիլինտէ միւրաճաաթ իլէսէլերի իլան օլունուր։

5 Նիսան 1299.

ՔԷՅ ԵՒ ՏՕՆԱԼՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Ուր կը բռնէ ի Գէլ Լէնտրէ և Աբէ-Եէլան Նաւահանգիստ, Սէ-Ժոլա և Դանուբ

Շոգենաւը Լոնտոնէն կանոնաւորապէս կը մեկնին Կ. Պոլիս, Օռէսա եւ Դանուբ երթալու համար, եւ օրինաւոր սակագներով վաճառք կը փոխադրեն Եւրոպայէն Արեւելից եւ Սեւ ծովու բոլոր նաւահանգիստները։

Սեպտեմ. շոգենաւը, նաւապետ Թիլմաուրթ, Քարտիֆէն եւ Սէլանիկէն եկաւ մեր նաւահանգիստը։

Օրէսա շոգենաւը, նաւապետ Ֆրէտերիքսըն, Լոնտոնէն մեկնեցաւ մարտ 22ին, Ալեքսանդրիա հանդիպելով Կ. Պոլիս գալու համար, այսօր վաղը հոս կ'սպասուի, եւ անմիջապէս Սեւաստուպոլ եւ Թայզան պիտի երթայ։

Մեէսթրոյ շոգենաւը, նաւապետ Մորիզ, Լոնտոնէն մեկնեցաւ նախորդ ամսոյ 31ին, Մալտա եւ Զմիւռնիա հանդիպելով Կ. Պոլիս գալու համար, հոս կը հասնի դէպ ի 20 ներկայ ամսոյ, եւ Դանուբ պիտի երթայ։

Ճէոլֆ Տօրա, շոգենաւը, նաւապետ Հիւկ, Լոնտոնէն մեկնեցաւ ամսոյս 7ին Մալտա, Սէլանիկ եւ Կ. Պոլիս գալու համար, ուր կը հասնի դէպի 25 ներկայ ամսոյ, եւ բեռը պարպելէն յետոյ Պաթում, Բոզի եւ Թայզան պիտի երթայ ուղղակի։

Լոնտոնի մէջ այժմ բեռ կ'առնուն հետեւեալ շոգենաւը.

Ռուլէյէլ շոգենաւը, նաւապետ Ճոնս, Կ. Պոլիս եւ Դանուբ երթալու համար։

Թաքոս շոգենաւը, նաւապետ Մազոն, Կ. Պոլիս եւ Օռէսա երթալու համար։

Ասոնց պիտի հետեւի Ավզոս շոգենաւը, նաւապետ Ուէսդգոդ, Կ. Պոլիս, Օռէսա եւ Թայզան երթալու համար։

Լոնտոն երթալիք շոգենաւ.

Սեպտեմ շոգենաւը, նաւապետ Թիրմաուլթ, ուղղակի Լոնտոն պիտի երթայ դէպ ի 24 ներկայ ամսոյ։

Աւելի մանրամասնութիւններ եւ գնոց վրայ տեղեկութիւն ստանալու համար դիմել առ

ՔԷՅ ԵՒ ՏՕՆԱԼՏ
Գործակալ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

ՖՐԷՏ, ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Ուր կանոնաւորապէս կը բռնէ Լիվերբուլ և Աբէ-Եէլէ։

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Աէֆէրեան	2,500	Ֆոլտինեան	3,700
Աւստրալ	2,500	Ֆլոմինեան	3,700
Անդալուզեան	2,500	Իոէրեան	3,700
Անինեան	2,500	Իւլէրեան	5,500
Աբոլեան	3,700	Իոպրեան	5,500
Պոլոբեան	6,000	Լէոպեան	5,500
Պոլիբեան	6,000	Լէոնեան	2,200
Քոսդրեան	800	Լիկոբեան	2,500
Սայրենեան	2,000	Լիոպան	800
Տոբոյ	700	Օքսրոյ	700
Էֆրեան	3,700	Ռեբոյան	3,800
Ֆոպան	3,700	Վալենեան	6,800
Ֆոլերեան	3,700	Վիրջինեան	6,800

Շաբաթական շոգենաւներու նոր գիծ մը հաստատեցաւ Լիվերբուլի եւ Պոսրէնի միջեւ, եւ սոորագրեալս հեռագրէկ զատ ուրիշ վաճառք կընդունի օրինաւոր սակագներով։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընդունէ։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐԴ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միւլէթ խան, Ղալաթիա

Նաւատեարք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ եւ ընկ. Լիվերբուլ

Գործակալներ՝

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն. Ճիլպրալդար, Պ. Պ. Քարվրը եղբարք. Ալեքսանդրիա, Կ. Լ. Վասման եւ ընկ. Մալտա, Ա. Քասիմիրրի. Շիրա, Ա. Մ. Մալրօկօրտադոյ. Զմիւռնիա, Պ. Ուիդոլ եւ ընկ.

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ և Մէնչիրիւլանի դէջ բռնող ընկերութիւն

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբոս	4,200	Ուէլէ	3,000
Ֆրոս	4,000	Նէբէն	3,000
Օսմանլի	4,000	Բէրա	3,000
Սեսոստրիս	3,250	Իլա	2,600
Թէպէ	3,250	Ատլանտէ	1,700
Մանչուր	3,250	Լոդէ	800
Նէբա	3,250	Օլինա	800
Մարէոթիս	3,250	Սէոնլ	750

Վերոյիշեալ շոգենաւք չքեղապէս յարդարուած են ճանապարհներու համար։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ եւ ԸՆԿ.
Գործակատար

Մէյսանլըզ սոգագ, Պոլիս

կամ առ Պ. ՆԷՎԻՑԼ Է. ՄԱԼԹԱՍ
Թիւ 1 եւ 3, Նարլեան խան, Վոյվոտա փողոց, Ղալաթա.

Տնօրէնութիւն, Լիվերբուլ,
ՃԼՅՍՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
31, Ճէյմս Սթրիդ, Լիվերբուլ.

Գործակալներ՝

Ալեքսանդրիա	Ռ. Ճ. Մոս եւ ընկ.
Պէյրութ	Ց. Բաթիթարաքի
Կ. Պոլիս	Ց. Վ. Ուիթոլ եւ ընկ.
Գալլանէլ	Ֆրանք Քալվէրի
Ճիպրալթար	Սմիթ, Իսոս եւ ընկ.
Մալթա	Սմիթ եւ ընկ.
Իզմիրեանը	Լէվի, Ֆրանք եւ ընկ.
Զմիւռնիա	Պ. Ք. Ուիթալ եւ ընկ.
Շիրա	Ն. Ք. Բէզրոբուլոյ

ՔԻՒՆԱՐԴ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Ուր ամէն տեսակ մանրամ կը բռնէ Լիվերբուլ և Մէնչիրիւլանի դէջ։

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օրոնթէս	7,000	Մանիա	3,000
Ադրիա	3,000	Մորատա	2,500
Ալբէր	3,000	Նոնի	2,500
Պոտիա	4,600	Բուվրիա	5,000
Պոնտիա	3,800	Բորնիա	3,200
Պոլիա	2,500	Բուլիա	3,000
Պրէմիէ Բուրն	1,200	Սիրիա	7,800
Սէֆոնիա	5,000	Սիրիա	4,600
Ռոդոնիա	4,700	Սարտինիա	3,000
Շերդոնիկ	2,000	Սամարիա	3,000
Տէվերոս	2,500	Սիրան	3,000
Կալլիա	4,000	Թրիֆա	3,000
Քէոսոր	2,500	Թրինիդոս	2,500
Մարոնիա	3,000		

Բուլիա շոգենաւը, նաւապետ Քիւգիրը, Լիվերբուլէն եկաւ զանազան վաճառքով, եւ ի սոսոյ հոս պիտի վերադառնայ։

Սաորադրեալս արտօնութիւն ունի ճանապարհ եւ վաճառք ընդունելու Նիւ Եորքի եւ Պոսդրնի, ինչպէս նաեւ Միացեալ-Նահանգաց ուրիշ կողմերուն համար՝ օրինաւոր սակագներով։

Դիմել առ
ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ, Գործակատար,
թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան
Ղալաթիա։

Ն. ԲԱՔԷ ԷՆԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մէնչիրիւլ և Բոլիէ դէջ կանոնաւորապէս բռնող

Մեկնում Մարսիլիայէն ամէն տասն եւ հինգ օրն անգամ մը չորեքշաբթի օրերը։

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Տրապիզոն, Պաթում եւ Փոթի երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է ԷԱՍԹԷ որ Ապրիլ 11ին Մարսիլիայէն եւ 18ին կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լա Գէոբժէ, որ ապրիլ 11ին հոս կ'սպասուի եւ նոյն օրն երեկուան ժամ 4ին վերստին պիտի մեկնի։

Նաւագիրքի, ուղեւորութեան եւ այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ արտօնատարն
ԼՈՐԱՆ ԲԼՈՊՈՒԼ
Մոմհանէ փողոց, թիւ 114

Բ. Ա. Բ. Ա. Յ. Ա. Ն. Ի

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ, Մէնչիրիւլանի և Օրէսոյ դէջ կանոնաւորապէս բռնող

ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Ա. Սոֆիա	3,000	
Արարատ	2,500	Ռոբերտ
Արարատ	2,500	Քրիքչանդ
Լաբոնիա	2,500	Ուիլքս
Մասիսոնիա	3,500	Մարշ
Բոսֆէրա	2,800	Ֆօվբրիճ

Այս շոգենաւք կին գամբուղներ ալ ունին։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու եւ Ամերիկայի համար։

Ամէն դիւրութիւն եւ հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալ

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻՒ ԶԿԱՆ ԲՆԱԿԱՆ ԻՒՂ

Որոյ ազդեցութիւնն հաստատուած է 25 էն աւելի տարիներու փորձով։ Հեւանքաւոր հիւանդութեանց համար. կուրծքի հիւանդութիւն, թոքախտ, թոքաբորբ, հիւանդութիւն, հազ, խոյլ, աւշային զեղձերու ուռչումներ. մորթի հիւանդութիւնք, սրբիւն, սպիտակ դաշտան, ընդհանուր տկարութիւն եւայլն. նաեւ տկար և փափկակազմ տղաքները զօրացնելու համար շատ դիւրաւ կը խմուի։

Զգուշանալու է սովորական իւղերէն և մանաւանդ անոնցմէ որ շահապետական նպատակներով բնական իւղերու տեղ և իբրեւ թէ անոնցմէ աւելի ազդութիւն և ախորժ համ տալու համար շինուած են։ Դէն իւղերն ուրիշբանի չեն ճառնար բայց միայն ստամոքսը ընդդիմանալ զրգռելու և հոգնեցնելու. երբեմն շատ վտանգաւոր ալ կրնան ըլլալ։

Բնական և զուտ ձկան իւղ գտնելու ապահովութեան համար պէտք է գտնել ՀՕԿԻ ԻՒՂԸ, որ եռանկիւնի շիշերով կը ծախսուի։ Պահանջել հօկի անունը և բարիզի բժշկական ճեմարանին քիմիական զորձոց դլուխ Դ. Լ ըսկէսօրի վկայութիւնը որ իւրաքանչիւր շիշի էթիքէթին վրայ կը գտնուի։ Տէլլա Սուտայի եւայլ Պոլսոյ համբաւաւոր դեղավաճառաց քով կը գտնուի։ 1883 տարւոյ յունուար 1 էն սկսեալ հօկի մորթիւ ձկան բնական իւղի շիշերուն էթիքէթներուն վրայ Գաղիոյ կառաւարութեան կնիքն պիտի գտնուի ուրեմն այս մասին ուշադրութիւն ընեցուք։

Hogg

զորձարանի նշանը։

Աշխարհի զարմանալիքը։
Համաշխարհային Մաղի նորոգիչը.

ՏԻԿԻՆ Ա. Ե. ԷԼԼԻՆԻ

Իրաւունք ինքն իսկ գերածայր կատարելութիւն, որ եմն անգամ որ ուզուի կրնայ մաղերը իրենց առջի գեղեցկութիւնը դարձուցիչ, ու իրենց թարմ գոյնին ու փափկութիւնը։ Կընորոգէ մաղերուն կենդանութիւնը, զանազանումը ու։ Ծուտով մեկդի կ'ընէ թեփը։ Ընտիր նորոգիչ մաղերու, և բուրումը մրունի զմայլելի և առատ։ Գովաւոր մթերանոց մաղերու, և բուրումը մրունի զմայլելի և առատ։ Գովաւոր մթերանոց (114 and 116, Southampton Row). Լոնտոն է Սաղնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Կը վաճառուի ամէն սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգղեացի դեղագործներու քով։

ՀԲՐԱՇԵԿԱՆ ՕՐԱԼԿԱՓՈՒՆՔ.

ԳԵՂԵՑԿԱՑՈՒՆԵԼՈՒ ՄԱՐՄՆՈՑ ԳՈՑՆԸ

ՄԻՇՏ ԾԱՂԿԱՓԹԻԹ, ՄԻՇՏ ԹԱՐՄ։

Մի՛ակ փորձ մը բաւ է համոզել ամէն Տիկին որ այս ծաղկները կը գերազանցուն։ որ և է ջուր երեսի փոշի։ Դանի մը վայրկեանի մէջ երեսի, վզի, թեւերու ձեռքերու քնքուշ փափկութիւն և մարմարիոնի ճերմկութիւն, հանդերձ լի և վարդի անոյշ գունովն ու հոտով։ Մէկդի կ'ընէ թեփը, երեսի ցանը արևայրուքը և ամէն բրտութիւն և բիծ։ Գովաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Սաղնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Կը վաճառուի սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգղեացի դեղագործներու քով։

ԿԵԱՆՔ ԱՃՈՒՄՆ Է ԳԵՂ ՄԱԶԵՐՈՒ.

Մ Ի Լ Ի Ա Ն.

ՄԱԶԵՐՈՒ ՄԵԿ ՀԱՏԻՒ ՆՈՐՈԳԻՉ.

Իր մէջը կը բովանդակէ ամէն յատկութիւնն որով առատ մազ մը, որ "Բնութիւն գեղեցիկ Պակն" է, կրնայ պահպանուիլ ու նորոգուիլ։ Մէլրոզը նոր է Մէլրոզ գործածէ, երբ որ մազերու զմէջ ճերմակ իյնայ կամ ճերմկին։ Մէլրոզ գործածէ, երբ որ մազերդ սկսին թափիլ և կամ երբ որ թեփոտին։ Կը վաճառուի երկու չափ շիշով, ամէն դեղագործներու քով և անոյշ իւղագործներու։ Գովաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114, Southampton Row). Սաղնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։

☞ Տիկին Ա. Ե. Էլլինի "Համաշխարհային Մաղի Նորոգիչը" "Հարատեւութիւնը" և "Մէլրոզ Մաղերու Նորոգիչը" կը վաճառուին։

Կ. Պոլիս Ս. Բանդիւք եղբարց քով, Թարմասի Պրիթանիք Բիրա Մ. փոլոց և Իսմիրնա Քարիւէնցի քով, Անգլիական մթերանոց, Գալաթիա։

ՎԻՇԻ

VICHY

Վիշի, փուրիւ 22 Պուլուր.

Մածմբրիր.

GRANDE GRILE. — Աւշային տկարութիւնք, մարսողական ճանապարհի հիւանդութիւնք լեարդի եւ փայծաղի խցումն, ներքին գործարանաց խցումն, մղձային քար եւայլն։

HOPITAL. — Մարսողական ճանապարհի հիւանդութիւնք ստամոքսի ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, ախորժակի պակասութիւն ստամոքսի ջղացաւ, անմարսութիւն։

CÉLESTINS. — Երիկամանց և փողոցի տկարութիւնք, միզական ուռ եւ միզական քար, յողացաւ, քարախտ (Տիաբէթ), սպիտակուց-զալ (Ալբիւմինուրի)։

HAUTERIVE. — Երիկամանց եւ փողոցի տկարութիւնք, աւազ. քար, յողացաւ, շաքարամիզութիւն սպիտակուց—միզական։

Պրիւրին անունը պէտք է փնտռել, չիրերուն քարսիլին վրայ։

Ամէն դեղագործաց եւ դեղավաճառաց քով կը գտնուի։

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՈՒՆՈՒԶԵԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՑԻՆ

Թունուզի մէջ բարեգործական հասարակութիւն մը Ռիւներ հիմնելու համար։

5 մեծ վիճակ	100,000	ֆրանք
2	50,000	»
4	25,000	»
10	10,000	»
100	1,000	»
200	500	»

Համագումար 321 վիճակ եւ 4 միլիոն ֆրանգ։

ՏՈՄՍԱԿԻ ԴԻՆՆ Է ՄԷԿ ՖՐԱՆԳ

Վաճառողներուն զեղչով կը տրուի տոմսակները կը տրուին դրամով, քով, բոսթայի Մանդայով, որք պիտի ուղղուին առ Պ. Էրնէ Տէթրէ, հանուր քարտուղար մանսախանի Փարիզ Ռիւ տը լա Կրանժ-Պաթելիր թիւ 13։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՑ ՓՈՐՍԱ

Ղալաթիա 6 ապրիլ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ

(Օսմ. ոսկին 100 ղրուշի հաշուով)

Լոնդրա 3 ամիս, գրւ.		110, 30 ոսկ.
Պարիզ 3 »	Ֆր.	22,82 1/2 »
		Օսմ. լիր

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐՔԻՆԹՊԼՈՅ

Օսմ. ոսկու գրցուածքաւ (գ. կ.)	13,10
թղթադրամաւ	13,10
կէս օրին	13,10
Եգիպտ. միաց. բաց. ոսկի	84,25
	Անգլ. լիր
Սուսէրեի ֆինէնսալ 3 0/0	5, 3
» Օսմանեան	4, 0
Ե. Գալոյ Զանքան	8 12
Գրէսի ֆինանսալ 3 0/0 Օսմ. լիր	7,
Փոխ. 1865 (Մուրհակ) 6 0/0 Ֆր.	77
» 1865 » 3 0/0	24,
» 1869 (Բինար) 3 0/0	64 50
» 1872 (Ոսկի տիւ թրէզոր)	23,
» 1875 (Բինար) 3 0/0	59,
Բուլկարի երկաթուղի	57,
Լաուրիոն (գ. կ.)	173,
Թրամուայ Օսմ. լիր	335.
Թղթադրամ »	985
Լէվանտինկ	35
Ռէգար	—

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

(Օսմ. ոսկին 100 ղրշէն)

Ամստրդամեան ասիլ	119 5
Ամստրդամեան	87 33
Լոնդրա	90 10
Լոնդրա	85 25
Գերմանիոյ Բանքէրներ (գարբիր)	910
» արծաթ (նոր)	90 30
Ֆրանսական տարբերութիւն	108 8
Վիեննա	103 25
Լինցոնը	103 20
Մարսէյ	101 30

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՓՈՐՍԱ

Լոնդրա 17 ապրիլ

Անգլ. ֆոնտ.	102 9/16
Օսմ. »	11 5/8
Փոխ. 1855	14 3/4
» 1858	12 3/4
» 1871	73 1/8
» 1872	21 1/4
» 1873	11 3/4
» 1877	87 3/8
Ոսկի Օսման	20 1/4
Ռուս. փոխ. 75ի	87 5/8
Եգիպտ. միացեալ	76
» արտօնեալ	96 1/8
Տպրա Անդիկ	73 3/4
Հոխ. Ռուսիա	97 12
Ամերիկայի փոխ.	25,424

Փարիզ 17 ապրիլ

Գաստ. ֆոնտ. 3 0/0	113.33,
» » 5 0/0	79,40
Օսմ. ֆոնտ.	12,7,50
Փոխ. 1865 Ֆր.	79
» 1869	65
» 1875	59
Օսմ. երկաթուղի	57 50
Զանք Օսման (գ. կ.)	758 75
Բրէսի Լիոնէ (գ. կ.)	558,75
Ռուս. փոխ. 5 0/0 (1877)	92,1/2
» » Արբէլեան	—
Հեսաբ. ֆոնտ.	91,20
Եգիպտ. միացեալ	386.
Ամերիկայի Լոնտ. վրայ	25,24

Վիեննա 17 ապրիլ

Փոխ. Լոնտրայի վրայ	119,80
Ռումելիի երկաթուղի	27,70

ԿԷՍ ՕՐ 5,13